

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár címére) reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	8 Kor
Félévre	—	—	—	—	—	4
Negyedévre	—	—	—	—	—	2
— Hirdetések díjszabás szerint. —						

Miniatur Ferrer! Kolozsvárt az egyetem után aligha van intézmény, amelynek a város még annyit köszönhetne fejlődési, közgazdasági s kulturális szempontokból, mint a Marianumnak. Nem annyira a jelenről szövegek, mint inkább a közel jövőre hatalmas perspektívái nyílnak meg szemem előtt! Hogy miben nyilvánul meg a nagy áldás, én azt hiszem, aki ismeri a Marianumot, az előtt fölösleges is fejtegetni. Nyugodtan kijelenthető: Kolozsvár büszke lehet és szerencsésnek érezheti magát, hogy egy „Marianummal” dicsekedhetik. Nos hát ez az intézet indokolt cimen kisebb összegű segélyt kért a várostól. Bennünket nem annyira a keres végleges elintézése érdekelhet, mint inkább a tárgy körül elhangzott nyilatkozatok sora. Azok közül is különösen egy, élen a valamennyinek: Apáthy professzor „tapintatos”, „méltányosság” nyugvó, minden „elfogultságtól” ment nyilatkozata. A miniatur Ferrer végleg bemutatja foga fehérit, amikor a Marianum kérése elleni indokait ezzel a mottóval látta el: „Ellensége minden felekezeti irányú oktatásnak.” Hogy aztán a keres indokolt-e, vagy se, azt nem kutatta, hanem tovább esemesgett a Marianum fényes berendezéséről: világos ablakok, tágas termek, kényelmes folyosókról stb. De miért is nem ren-

dezték be a Marianumot vályogos viskókba, nedves pincelakásokba. Hogy mertek felezer leánygyermeknek egészséges, modern, európai színvonalon álló hajlékot építeni? Így nem értelmezhetik meg a város segélyét, mert „fontosabb kérdés volt ennél a közgazdasági fogda újáépítésének öreg kérdése”, mint igen „szellemesen” megjegyezte egyik kolozsvári napilap.

Ebből a szembeállításból is okulhatunk. A szabadkőműves uraknak kulturális intézményei: a fogházak és tébolydák. Hiszen azt érteni is lehet, az ő maghíntésük után fanyar gyümölcsök teremnek, amelyek togházak és tébolydák után kiáltnak. Hogy a Marianum kérdése mégsem részeseült teljes elutasításban, azt annak a körülménynek köszönhetni, hogy a „tudós” urat nem veszik komolyan a közösségben. Ismerik őt a „Ferrer”, a „Vitam et sanguinem” ügyekből.

Vajjon a magyar kultúrának és tudományának nem használna többet Apáthy professzor, ha saját ízlése és terve szerint, keleti pompával berendezett állattani lakosztályába visszavonulna s értekezíteni igyekezne az ő fényes intézetébe belefektetett ezeket.

Mert a Marianum rövid fennállása óta bizonyos többet használt a magyar kultúrának és tudományának, mint a bonatikus kert közepén lizselgő pompás palota.

Extraneus.

Erő és függetlenség.

A hét hónap óta tartó parlamenti tengődés posványából kiszabadulni akar az ország. Béke és tisztességes munkalkodás után vágyódik minden komoly elem, mert a teknikázó parlament hasznót hajt ugyan az országhoz büffőjének, de Magyarország nem oly gazdag, hogy ezt még ráadásul, kulturális és gazdasági életünk visszafelődésével is gyarapíthatná. A rézfokosnak ezt a nyers, de kényelmes politikáját megunták, sőt mondatnók megutálták a nemzet jobbait. Apouyi, majd Andrassy parlamenti beszédei megvilágították a helyzetet, főleg pedig a véderő kérdés körül folyó nemzeti küzdelemet.

A tényeknek megfelelő, hatalmas szellemi felsőbbiséggel oszlatták szét a helyzet sűrű homályosságát, s eképpen az epigonok szándékos félremagyarázásait s a tudatlanság megzavarodását a mélységekben hagyva, a nemzeti szükségleteket, egységes egésszé tömörítették.

TÁRCA.

Farsang után.

Írta: Zagyva Mariska.

A tanácsosok haza előtt csilingelő szán állott meg. Nemsokára elhelyezkedett a párnás ülésen a nagy kövér tanácsosné, a karcú szép szőke lányával. A szankóból mégégszer vissza kiáltott a kapuban acsorgó két cselédre: Julesa, jó ebéd legyen! Boris, a szobák ragyogjanak!

A másik pillanatban vígan csilingelve siklott tova a könnyű szánkó a havas úton. Julesa a szakácsné csak ezt várta. Odavágta a nyújtófat a konyha közepére s mérgesen csatorált: — Hogy a csuda ölje meg ezt a naceságakat, délig öltöztetjük őket, aztán még ebéd is legyen! Egy hét óta a bótokat bujják; össze vettek tiz személyre való selymet, csipkét, mi a*szózt, most újból kezdik a hajszát a varróné után. — Kutya legyenek, ha meg nem szököm tőlük! Tisztára megöszülök, ha még egy bálba mennek

a farsangon ezek a flancolók. — A csitri szobalány helyeslőleg kontrázott bele. — Igaza van Julesa, én is megszököm! Nem győzők utánok takarítani! Meg az ágy alját is tele szórják avval a fránya divati lappal. Aztán az a nyafila kisasszony már eddig is hótra szekált! Tugya Julesa! — tán férjhez megy a bál után a Dóri kisasszony. — Azert vettek annyi drágaságot össze, hogy valami nagy urat fogjanak vőlegénynek! Ók úgy mondják: ezt pátri! A szakácsné fölényesen kacagott: — Te állat, te, nem pátri az, hanem magyarul pátri, a vőlegény.

— Hát legyen, ha maga jobban tugya! — Ejszen nem elég pátri ez a Miki úrfi! Bizony megérhetné vele a Dóri kisasszony.

— Buta; annak csak ezer pengő a fizetése! Ami kisasszonyunknak kevés az ruhára.

— Meg tán nem ettek kefért, hogy a Miki úrfi kedvéért menjenek a bálba és vegyenek drága selymeket! — Az a bolond úrfi úgy is bomlik a Dóriert! — Minden pénzt cukrokra meg virágra adja neki.

— Na hallja Julesa, én csak ezt a szegény urat sajnálom! Mennyit lötött-futott, amíg elő-

kerítette ennek a pulyka képű naceságának a pint, hogy balozhassanak; oztán tugya, én láttam az ajtó nyíláson, — a nacesága majd a szeme közé vágta a nagy bankókat, amert hogy kevés volt neki. Peniglen lehetett vagy ezer pengő!

— Csak ötszáz volt! — javította ki a szakácsné tudakosan.

— Most meg lódulj Bóri, szedd rendbe a szobákat, sipire!

— Ne parancsolgasson nekem hallja! — Hanem ügyeljen az itelre, hogy ne legyen fűrt kozmas az ebéd.

A nyelves Bóri kapott ezért a sértésért egy kemény duffot a hátára. Ordítás, csapkodás s a házi cerberusok konferenciája véget ért.

A tanácsosné csengős szánkója ez alatt felverte a külvárosi munkásházak monoton csendjét, míg végre rátalált a keresett névtelen ruhakészítőre. Fonyadt, szikkadt nőcske volt szegényke, ám a keze aranyokat ért! Mesés ruhaköltemények pattantak ki hagyadt ujjai alól. Éppen azért nagy volt a két nő öröme, hogy megkaphatták s diadallal röpitették haza!

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

„A legjobb hírnevnek örvendő és legjobb egyházi szerek, ruhák, zászlok stb. gyára.”

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A parlamenti fegyverszünet alatt megkezdett békeművet megalapozták s a rövidlátó politikusok agyában megfogalmazott ídeltlen békeproponciókat félretéve, a nemzet nagy többségének óhaját összefoglalták úgy, amint azt leleményes elméjük és a hazáért melegen érző szívükből merítették. Ezeket a pontozatokat vitte Bécsbe a magyar miniszterelnök s e hó 16-án ezekről számolt be a magyar parlamentnek.

Khuen beszéde azt az összbenyomást gyakorolta mireánk, hogy Bécs mindazon kérdésekben, melyekre az ország valami nagy súlyt nem fektet, hajlandó teljesíteni, azonban olyan engedelményekről, melyek az országnak hasznát hoznának, fejlődését, hatalmát előmozdítanak, szó sem lehet. Bécs viselkedése Magyarországgal szemben, újabb bizonyága nemzeti erőink hanyatlásának, gyengeségünknek. Ha már a nemzet legminimálisabb óhajait sem teljesíti, ez azt jelenti, hogy minket a Lajthán túl, nagyon jól ismernek.

Tudják, hogy nemzeti felbuzdulásunknak esekély az értéke, mert nincs erőnk, hogy követeléseinket a szóbeszéd és papiros határain túl is érvényesíthetnők. A szóharc tehát újból kiütött a fényes dumaparti palotában, zúg, háborog, sőt tájékoztatik is a valódi nagy műharag, de mindezek idővel elsimulnak s leszünk mindenben ott, ahol voltunk. Pedig naponként milliók esdeklünk a Gondviseléshez oly emberekért, kik szegény hazánkat, magas szellemi felemelkedtséghez, gazdasági fellendüléshez, becsületes ipars kereskedelemhez, — egyszerű hatalomhoz, erőhöz, s ezek által függetlenséghez vezérelnek. E helyett pedig azt látjuk, hogy még a magát legmagyarabbnak hirdető politikai párt is, az ország legvesze-

delmesebb ellenségeivel: a nemzetiségekkel s a nihil felé törtető szociáldemokratákkal ölelkezik, vagyis oly elemekkel, melyek még az egységes és erős országot is alapjában felforgatnák, a gyenge országot pedig még gyengébbé teszik.

Erőtlén, gyenge országnak az erősebb csak úgy jókedvében dobhat oda apró morzsákat, de magával egyenrangúvá, dacára minden papiros biztosítéknak, sohasem fogja tenni, mert gyengeség és alárendeltség épen oly természetszerűleg nőttek össze, mint: erő és függetlenség.

Ébresztő.

Írta: Zsigmond Jozsef.

Elszakadva a központtól, egy kis vidéki városban figyelem az életet s ragódom azokon a megdöbbentő híreken, melyeket a lapok nap-nap után hoznak. Figyelek és gondolkozom. S szemlelődéseim és töprengéseim közben mind jobban és jobban megerősödik bennem az a régi, hosszas megfigyelésen alapuló és szomorú tapasztalatokon meggyőződéssé érlelődött hitem, hogy ebben a szép hazában legmostohább sorsa annak van, aki magyar és katolikus.

A nemzetiségeket dedelgetik, a protestánsokat dicsőítik, a zsidókat úrrá tették. Ezeknek minden szabad.

De jaj nekéd, ha öntudatos katolikus mersz lenni, mert akkor egyik arculesapas a másik után ér s már a földön megizlettetik veled a pokol minden kínjait.

Ellenségeink szörnyen megsokasodtak, a katholicizmus elleni támadások és üldözések napról-napra mind ijesztőbb mérveket öltenek, ideje már, hogy edredjünk.

Ébredjünk és szervezkedjünk!

Mindenekelőtt tekintünk körül s állapítsuk meg azt, hogy kik a mi ellenségeink s kik azok, akiknek segítségére esetleg számíthatunk. Aztán figyeljük meg ellenségeink harcmodorát s ugyanazzal a taktikával, amellyel bennünket támadnak, kezdjük meg ellenük az önvédelmi harcot.

lőből éinek. Ja, persze, mert az jó férj és apa, nem mint maga kávéhazai alak!

A tanácsos, hogy nagyobb viharok elejét vegye, lenyelte Amáli asszony szemrehányásait a kozmás ebédnél egyült.

Ilyen s hasonló kulamítások közt folyt tovább a készülődés a bálra.

Közben a fent nevezett Miki úrfi is bebelátogatott. Csak úgy egy percre, hogy ne zavarja a hölgyeket. Ezt a szerény állású, de szép reményű fiút nem sokba vették a nagyralátó nők. Persze, így a bál előtt mégis volt szives szava hozzá Dorinak is, meg az anyjának is. Tekintettel mindenestre a netalán kevés számú táncosra. Mikor meg elment rendes látogatásai után, a mama kicsinylőleg legyintett utána: — Dóri fiam, csak a bál előtt tarsd még szóval, aztán semmi szükségünk rá, a bál után nem is fogadjuk többé! — Dóri értette az anyját s helyeslőleg bólintott . . .

Végre sok izgalom és bonyodalom után megjött a nagy nap. Dórinak mesés ruha készült. Égkek selyem granadin, bevonva felhőszerűen, fehér selyem arannyal áttört leheletfinom malinnal. A mamának sem volt alábbvaló toalettje. Acélszürke plasztikusán omló selyem puplin ruha drága csipkével borítva. A bál napján még tettek egy pár bevásárlást. Keztyű, legyező, szalag stb. Aztán következett egy néhány próba. A susz-

ter hozta a cipőket. A mideser lány a fűzőt ect. S még egy kis tortura! A frizernő is próbát tartott — a mama egyenes parancsára. Végére megállapodtak egy magas görögös frizurában. A mama szerint az illet legjobban Dóri ovalis arcához, finom hatyuhajlásu fehér nyakához.

Este aztán a szobalány, a szakácsné izdadt a két hölgy körül. Kisegítőnek ott maradt a frizernő, meg a varró nő is.

Szegény tanácsos meg valahol az irodájában küzködött az öltözéssel. A ruhája gyűrött volt, a nyakkendője ferden állt, a haja bozontos volt. Se baj! Hisz ő nem akart férjhez menni!

Dóri törődött, fáradt volt. A sok hajsza egészen meghervasztotta a szép arcát. A kövér mama tüzelt, agdógott a lány mattsága miatt, mi lesz a bálból!

Miki úrfi, a lenézett, hozott bonbont, virágot, kocsit. Elmentek. Amilyen gyűrött volt otthon Dóri, olyan ragyogó, üde és bájos lett, amikor a bálterem illatos, halk muzsikától zsongó sima parkettjére lépett.

Csakhamar körülrajongták. Amáli asszony bizott, feszített; már amennyire a szűk selyem blúza megengedte. Dóri kecsesen hajlongott jobbra, balra, mint egy virágos rózsaszínű almafaág. Ragyogott, kacagott. Elemében volt. Minden ujjjára tíz táncos jutott. Miki szegény csak husz lépésről bámulhatta. Hozzá, dehogyan fér-

Új harcok.

A kolozsvári keresztény szociális élet fellendülését mi sem bizonyítja jobban, hogy a vas- és fém munkások szakszervezetének megalakulása után új harcok állott ki a harctérre: a fém munkások szakszervezete. Nem lehet elege méltányolni a derek munkások bátor, nyílt szívvallomását, amellyel a keresztény szocializmus zászlója alá sorakoztak s nem állottak be kishitűen, gyáva módra a szociáldemokraták uszálhordozóinak. Ahoz, hogy a munkások a keresztjegyében szervezkedjenek, a szociáldemokraták s más liberális körök hatalmi túltengése folytán egyenesen kockázatos. Az ilyen szervezett munkások örökös támadásnak, gúnynak, üldöztetésnek vannak kitéve. Igen, mert szociáldemokraták nem elégszenek meg annyival, hogy a munkásokat maguknak megnyerjék s terror útján olyanokat is lekölessenek, kik különben lélekben, gondolkodásban mások; a szociáldemokraták egyik főterekvészet képezi minden más irányú, világnézletű munkásegyesülés, szervezkedés megakadályozása, lehetetlenné tétele. Mondhatni ez okoz nekik legtöbb gondot. Furkos botok, bicscs, ragalom, gúnyolódás s még Isten tudja miféle hadi eszközök mind előkerülnek a fegyvertárból. Ilyen erkölcsökön nyugvó hatalmi túltengéssel felvenni a küzdelmet nagy bátorság, nemes elszántság, erős akarat s bőséges isteni kegyelem birtokában lehet csak! Szép dolog a barkóciak bátor magatartása, elismerésre méltó minden intelligens ember, legyen az egyházi vagy világi, bátor szívvallomása! De mit mondjunk a legtöbbször magukra hagyott munkástevéreinknek bátor, elszánt küzdelméhez, amelyet a keresztjegyében folytatnak. Ezek a krisztianizmus igazi harcosai, nélkülök vesznék, velük diadalmas leszen győzelmünk. Szeressük azért

a keresztény szociális munkásokat, emeljük őket fel magunkhoz, gondozzuk érdekeiket, úgy, hogy magunket se jobban. Eddig ugyanis különbözők voltunk lányukba, pótoljuk a hiányokat, míg nem késő, míg nem marad üres az akol, mert akkor mit ér a pásztor!

— Ó.

INNEN-ONNAN.

Munkásgimnáziumok. Ezek az Uránia kebeléből kiszakadt intézmények az iskolán kívüli iskolázatas és nevelés sokat ígérő eszközeül voltak kialakítva. Molnár Viktor ny. államtitkár tudna talán még egyszer a legszebben körülírni, hogy mire is vannak tulajdonképpen ezek hivatva. Hát arra, hogy mintegy eszmei középpontjai legyenek egész vidékek közművelődésének, a szó legjobb értelmében gondolt szabadoktatásnak, melyben az előképzés minden eszköze egyesült eleven hatékonysággal nyomulhat be a fogékony elmébe, hogy így a világos ész fényen érelődjék egy tisztább, nemesebb erkölcs, a komoly munkát szerető és elismerő, minden felebarátját becsülő és méltóságát védő emberszeretet szelleme.

Igy beszélt hajdan Molnár Viktor. Valóban szép szavak és szép célok. Sokkal szebbek, semhogy meg lehetne valósítani. Mert a városokban az iparos ifjúság, amelynek a kulturálansága egyenesen kivívó, s amelynek a helyes irányú önképzésére volnának ezek a munkásgimnáziumok hivatva, érthetetlen módon húzódozik mindattól, ami szellemi fejlődését előmozdítaná. Pedig a saját érdekükben kellene megragadniuk minden eszközt, hogy erkölcsben és érzelmben tisztuljanak és nemesedjenek s látókörük szélesedjék. A mi iparos ifjúságunk éppen akkor mutatja a legnagyobb közönyösséget a művelődés és a haladás szüksége iránt, amikor jogokat kér s az ország sorsának intézésébe az eléggé meg nem értett szocializmus túltengő hatalmával akar beleszólni.

Szomorú valóság tehát, hogy a munkásgimnáziumok ügyét éppen az érdekelték nem karolják fel eléggé.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer Gyulafehérvár is egy munkásgimnázium. Megölte a részvetlenség. Bizonyára nem azért, mintha itt a műveltség magas régióiban járnának az elkényesztett iparos ifjak. Szükség itt is volna rá, de ki lesz az a vakmerő, aki ezt velük megtudná értetni?

*

Farsang után. A nagyon nekilendült mulatózásoknak a bőj: sem tudja egyszerre végét szakítani. A jókedv duhajkodása behallgatja a komor napokba s csak lassankint halódik el. De egyszer el kell jönnie a magabizáltság pillanatainak is és valahogyan be kell gyógyítani a sebeket, amelyeket a báli éjszakák a testi és lelki állapotokba s az örökke panaszokodó pénz-tárcán ütöttek. Ez utóbbinak kíméletlen és bántó üressége ugyanis mindig elég okot szolgáltat az elmékedésre.

S különös, hogy mindemellett is a farsangi balok felkarolása egyre nagyobb méretű lesz. Minden esztendő túltesz a másikon. Azt lehetne mondani, hogy a farsangi mulatózás már nemcsak egyetek szokása, hanem társadalmi divat, amelynek meg kell hódolnia, ha nem akarjuk mások szemében veszélyeztetni intelligens mi voltunkat. Hány mulatságban voltál a farsangon? — kérdezzétek egymástól az emberek. Egyben sem? — Ennek a hallatlan dolognak elfogulatlan elítélése aztán már az örökifjú kávézenikék pletykadarálójára tartozik. Hogy is mer az utcára kimenni, aki egyetlen egy farsangi bálon sem jelenhetik meg?

A tágas báltermek tele vannak tehát fényes toaettekkel. Mindenik hölgy igyekezett túltenni a szomszédján a felűnő megjelenést illetőleg. Nemelyiknek a ruhája megéri férjének két havi fizetését. S a boldog férj elégedetten dörszöli kezeit. Pillanatra elfeledte tán összes pénzügyi machinációt, amelyek izzasztó munkával lehetőségessé tették annak az ostoba hazugságnak a felkarolását, hogy bálözni okvetlen kell, mert ez társadalmi értékünket emeli s irigyltetésünket előmozdítja.

Ezt a bántó visszasságot a mámor után azzal szokták enyhíteni, hogy a jótékonyéll követelt ily nagy áldozatot. Tényleg a jótékonyéll mindig ott van vigasztalóul, bár megnyugtanni

aligha fogja azt, akit a báli jelenlet szükségesét kötelezőnek el nem ismeri, de a jótékonyéll érdekében kénytelen volt megdupláznai adósságait.

A komoly hőjti napok éppen jók arra is, hogy lassankint ki lehessen heverni a farsangi mulatózásnak ezeket a szomorú tüneteit.

A szász egyetem vagyona. A szász földet, amelynek közigazgatási autonómiáját és külön területi egységét még az 1868. évi XLIII. t.-c. is elismerte, 1876-ban az országnak vármegyékre való felosztásakor szétdarabolták. Fennmaradt azonban a szász egyetem, amely hajdan a szász-földnek, mint politikai egységnek az élén állott. 1876-ban a politikai egység megszűnével, a szász egyetem bízott meg a régi időkből származó vagyon kezelésével. Ez a vagyon a legújabb időben egy nagy erdőeladás révén tíz milliót meghaladó készpénzzel gyarapodott. Az óriási összeget az egyetem majdnem Kézartag iskolai célokra fordítja.

Egy 1909-iki kimutatás szerint a szász egyetem 8 ipariskolájában így oszlanak meg nemzetiség szerint a növendékek: Szentágotán van 156 szász, 38 oláh, 17 magyar tanonc, Besztercén 116 szász, 76 oláh, 26 magyar, Brassóban 216 szász, 168 oláh, 45 magyar, Medgyesen 190 szász, 53 oláh, 63 magyar, Kőhalomban 78 szász, 24 oláh, 20 magyar, Segesvárt 155 szász, 17 oláh, 27 magyar, Szászsebesen 85 szász, 92 oláh, 7 magyar, Szászvárosban 21 szász, 128 oláh és 60 magyar.

E kimutatás szerint a szász egyetem említett ipariskolaiba összesen 1017 szász, 596 oláh és 265 magyar tanonc járt. A megosztás nem arányos s a legjobb akarattal sem lehet ráfogni a különben derék szászokra, hogy a nagy közvagyonból a magyarságot különös kedvezésben részesítsék. Ellenben akárhány véresszájú agitátoruk a jogos büntetés elől Kézartagba szökve, egyre csak arról panaszkodik, hogy nálunk mennyire elnyomják a szászokat.

Ime egy példa, hogy mennyire elnyomjuk őket.

hetett. Felkapott fiatal orvosok, pénzes ügyvédek, nyalka tiszték, bankfiúk fogták körül Dórit.

Mikor a mesés sikerű bál után a kocsiba lebbent, szegény lenézett Miki meg csak a köpenykéjéhez sem érhetett. Mäskor legalább azt hordozhatta! . . .

Otthon másnap fáradt, álmos, de diadalmas kedvű volt Dóri meg az anyja. Igaz, a szép ruhának s minek vége lett. De ki törődnek ezzel a bál után?

Most már várták a viziteket. Mennyi lesz! Dóri csak úgy az újjain számolgatta a biztos parthkat. Ki is adta a nagyságos asszony nyomában a parancsot a csitri szobalánynak:

— Boris, ha finom, elegáns urak, tiszték s effélék jönnek, vezesd egyenesen a szalonba. Ha Miki urfi jönne, nem vagyunk itthon. Értetted?!

— Igenis, kezét csókolom, hunyorgatott: hamisan rá a csitri.

Vártak, vártak. Jött is vagy egy néhány vizit. De nem ám, akit ohajtottak.

Hiszzen az a hetyke főhadnagy nem mehetett parthszamba, mert nyakig uszott az adósságban s híres kártyás volt. A rezes arcú törvényszéki jegyző sem, mert az a bírói vizsgán elbukott s üres óráiban alkohol asszonyoságnak udvarolt. S még az a pár segédhivatalnok. Bizony szót se érdemelt.

A két nő pazar jókedve kezdett alább szállni a bál után.

Dóri naphosszat a diványon nyújtózkodott. Unatkozott, nyögdecselt, mintha beteg lett volna. Amáli asszony vörösebb volt, mint valaha. A konyhában aztán folyt a cifra esata. Szobalány, szakácsné felmondott a nagysága kihalhatatlansága miatt.

Ebédnél a hangulat nap-nap után nehez, nyomott volt.

Egy este a vacsoránál végtére kitért a tanácsos papából a felháborodás:

— Mi az Isten ostora ért benneteket! A bál előtt megvultatok háborodva egészen, most meg mintha siralombházban lennétek! Hát nem mulattot a lányed eléggé? Háromszáz forintot ruhát táncoltatok el!

— Körüldongták Dórit, mint darazsak a mézet, táncolt ájulásig ölelte a derekát egy esomó idegen férfi, szorongatták a fehér kezét, hozzá simultak a drága ruhájához eleget.

— Hát ez nem volt elég! Mit akartál te ott egyebet? Csak nem gondoltál komolyan arra, hogy a lányodnak ott kapsz völegényt?

— Ne ott keresd azt ma már! Hanem ha Dórit férjhez akarod adni, ne jársd meg most húsz éves korában is francia órára, énekre meg zongorára, hanem menjen a kisasszony a kony-

hára, meg a cselédnél vásárolni a piacra és az olyan becsületes jó fiút mint Miki, ne tessék lekicsinyelni, hanem ha megkéri Dórit, menjen hozzá. Vagy pedig jársd francia órára, meg zongorára s küld el gáverdantnak, bánja a fene!

— Hallgasson maga kegyetlen apa! Nem elég, hogy hozományt nem bír adni a leányával, még le is csepuéli! Nem szégyeli, hogy egyetlen gyermekét szakácsnének akarja nevelni?

— Bizony jobb lett volna, ha a bál előtt egy párthi után szaladgál s nem a kavéházba lapolni. S tessék még ő predikál!

Amáli asszony mérgessen felpattant, becsapta az ajtókat s ott hagyta urát a faképnél. Dóri elszontyolodott s csendesen sirdogált.

A következő napokon Dóri mosóruhát vett magára, fehér kötenyt kötött rá s aztán a szobákban tett-vett. Néha a konyhára is ki-kénezt. A bál után egy hét múlva csengettek az előszoba ajtaján. A csitri szobalány beugrik az ebedlőbe. — Na ki az? rivalt rá a tanácsosné.

— Csak a Miki urfi! bigyesztette le a szája szelét kicsinylőleg a csitri.

— Mondjam neki, hogy nincs itthon senki?

— Fogod be a szádát te maffla!

— Miki urat vezesd azonnal a szalonba.

HIREK.

MEGHÍVÓ.

A KATH.

NÉPSZÖVETSÉG

GYULAFEHÉRVÁRI SZERVEZETE

f. hó 25-én vasárnap d. u. 5 órakor

☐ a városháza tanácstermében ☐

ÉRTEKEZLETET

tart, melyen

1. Elnöki megnyitót mond

Á v é d J á k ó lovag.

2. Magyarország — agrárszervezet címen beszél Dr. J a k u b e k István.

3. A kath. szervezkedésről beszél
B u j á k i Domokos.

Az érdeklődőket szívesen látja

Gyulafehérvárt, 1912. febr. hó

A HELYI SZERVEZET

Levél öcsémhez.

Édes kis öcsém! Régen láttalak. Úgy hagyta-
lak otthon, mint hosszú göndörfürtű aranyos
és csöppeséget. Játekszereid közül kellett elő-
nyuljalak, hogy mielőtt hosszú utamra elindulnék,
megcsokoljalak még egyszer. S mintha séjtetted
rolna, hogy elválnok, érezted, hogy erősebben
jellek magamból, hogy oly hosszan nézek a
szemedbe, mert két dióhárná szemed könnyes
ett, s két kis karodat erősen nyakam köré kul-
csoltad, hogy te nem eresztésd el, hogy te na-
gyon szeretsz engem. Könnyes két szemed fáj-
laima úgy belesajgott lelkembe s mégis ugyan-
akkor — most megvallom — örvendtem fajdal-
madnak; ebből is láttam, hogy nagyon szeretsz.

Mi voltál te akkor nekem? Egy edes kis
leven jószág, kívül üres óráimban eljátszadzo-
am, aki féltett szemefénye voltál mindnyajunk-
nak s kedvedért — mert szeszélyes voltál rop-
nantul — minden bolondos dolgot végig csinál-
unk veled. Mindez régen volt. Most mint hal-
om a betűvetés mestereségébe felavattak már
égen s valószínűleg holdog büszkességgel fogod
obogtatni edes jó anyáink előtt az első címredre
érkezett levelet. Talán fel se mered majd hona-
ni az örömtől. Lassan azonban komoly re-
főkhé szedel homlokod, hogyisne, hisz te már
evelet kapsz, tehát lehet veled komolyan is be-
szélni és te akarsz is komoly lenni. Igaz, a sza-
ad szövel ott ingerkedik valami mosolyfóle,
így, hogy edes anyáink ölebe kap és megcsokolja
somolykodó kis fiát, de te olvasod mégis ko-
molyan az első levelet.

Úgy írom, mintha veled beszélnek s úgy
ívszad, mintha melletted állanék. Legyünk jó-
barátok! Te valószínűleg nagyot nézel erre, ho-
nyanhát eddig nem voltunk jóbarátok, hisz bá-
yám vagy, több mint jóbarát? Úgy van, öcsém
agy, nagyon szerettelek, de ezután másképen
s akarlak szeretni. Kezdesz már nagy fiú lenni,
ezdesz mélyebben gondolkodni. Eddig sok min-
lent láttál s mindenek örvendtel, ezután sok
lyast látsz, ami gondolkodóba ejt, amin nem
udsz eligazodni. Hallani fogsz sok dolgot, ami-
et eddig nem hallottál, ami most az újság in-

gerével hat rád, s nem érted. Ha magadban
mindezeket elgondolodok, fájni fog, hogy mennyi
mindent nem értesz. Kerdezősköni fogsz majd,
mint azt aranyos együgyűséggel regén is tetted,
s amiért kis bölcsnek hivatalak; feleletet is fogsz
kapni; de épen ez az; amitől felek, hogyan fog-
ják kielegetíteni ebredező lelked kíváncsiságait,
hogyan fognak eligazítani aggodalmaskodásaid-
ban? Nem fogják-e mások lerombolni kegyet-
len kézzel lelkednek szép, érintetlen várat, amit
edesanyánk keze segített feleletíteni, ahol lakik
a jó Isten s ifjúságod örözüngyalai?

Legyünk jóbarátok. Ha nem értesz valamit,
ha olyast látsz, hallasz, tapasztalsz, ami új,
s ami neked talány, kérdezz meg engem. Én sze-
retném lelkedet henepesíteni ragyogó színek,
üde gondolatok ifjú tündereivel. Én, aki holdog
embernek szeretnelek látni, aki már most sze-
retném fiatal lelked szomjas földjét teleültetni
annyi kincsel, annyi örökre üde holdogsági-
rával s annyi szeretettel, hogy jusson belőle az
egész életre. Ezért akarok jó barátod is lenni,
felek, hogy máis durván nyúlha a te kiesiny szí-
ved friss hajtásához s azok letörnének; felek,
hogy más lelkedbe burjant vetne és megfojtaná
idő előtt, idő előtt megöregedne a te lelked.
Legyök én a vezetőd, megfogom kezdetet és fel-
lelek minden kérdésre, segítsek neked, hogy
ne legyen sötét pont életedben, mely ebből a
korból származnak. Semmit sem fogsz feleletni
abból, amit most utélsz, s épen ezért kérdezz
meg mindenben engem, mint bátyádat, mint jó-
barátot, hogy semmi se legyen, ami lelked szép
összhangját megzavarja. Ezután várva várom
első leveled, kis kezűd súlyos vonasait. Ölel
teged szerető bátyád.

Gyopár.

— Az Erd. róm. kath. Irodalmi

Társulat választmánya február hó 26-án
d. u. 5 órakor a gimnázium tanári ta-
nácskozótérben ülést tart, melyre a
választmány tagjait tisztelettel meghívja az
elnökség. Választmányi tagok a kö-
vetkezők: Imets F. Jákó, Balázs
Endre dr., Tamási Áron, Kőrödy
Péter dr., Zomorai Dániel, Zlamal
Ágost, Szentiványi Róbert dr., Rass
Károly, Csabry Bonifác dr., Kőrödy
Imre, Cserni Béla dr., Soóthy Gyula,
Héjja Kálmán, Kárpiss János, Pé-
ter Antal dr., Király Gáspár.

— Személyi hír. Dr. Gyárfas Tihamer
tanár, Meiszl József apát és Halmay János plé-
bános (P. Antal) voltak az aula vendégei e héten.

— Hamvázó szerdával veszi kezdetét a
nagybójt. Ezt az időt a székesegyházban Fő-
pásztorunk vezette be a hamvázással s atyai
intelmével, melyben kifejtette a bójt szellemének
lényegét, hogy tartózkodjunk a zajos mulatsá-
goktól, tagadjuk meg magunkat s vegyünk részt a
bójt ajtatosságokon.

— Követendő példa. „Nagyságos Elnök Úr!
Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy az
„Erd. róm. kath. Irodalmi Társulat“ alapító
tagjai közé 100 koronával belépek, mely össze-
get a mai napon Nagyságos címére postán utal-
ványoztam. Fogadja Nagyságos Elnök Úr kiváló
tisztelettel nyilvanítását, mellyel maradtam Bu-
dapest, 1912. febr. 13. Dr. László Mihály
kepviselel.”

— Oltáregyletünk — mint említettük — far-
sang három utolsó napján engesztelő szentség-
imádást tartott az apácák templomában a hívek
nagy részvételével. A szt. beszédet mind a há-
rom alkalommal dr. Péter Antal tanár tartotta,

szt. Tamás nyomán és az ő életéből vett kedves
és fordulatok gondolatokat tárgyalt az Oltári-
szentségről.

— Oltáregyleti gyűlés volt vasárnap d. u.
4-kor az irgalmas nővéreknel. A tagok teljesen
megtöltötték a nagytermet. Az igazgató beszélt
a bójtú időszakról; az egylet április elsején
kezdő lelkigyakorlatát, melyet dr. Színek Izidor
lazarista atya fog vezetni. Örömmel jelenti,
hogy Daniel Imréne közvetítésével a család egyik
szerzetesné tagja értékes egyházi szreket kül-
dött a központnak, melyekből A b o s f a l v á r a
küldötték és néhány drb. a papnővelde kápol-
nájába jutott. A pénztárviszalat febr. 13. folyt
le s a pénztárt 3288 K 34 f. tartalmazó taka-
reknépzári könyvvél és 50 K készpénzzel zár-
ták le. A pénztáros a felmentést megkapta. A
decemberi műsoros estély tiszta jövedelme 404
K 42 f. Felolvassák az abosfalvi lelkész köszö-
nö levelet. Nyolc új tag jelentkezést jegyeztek be,
ebből 5-en Bozsó Mátyásné buzgólkodása foly-
tán alapítók lettek. Félhívta a tagok figyelmét a
Zichy N. emlékműre. Ezzel véget ért a népes
gyűlés.

— Színház. Szilágyi Dezső jóhírű színtár-
sulata városunkban e hó 20-án megkezdte elő-
adásait. A válogatott művészekből álló társulat
három hétig szünetkezik itt maradni. Ez idő
alatt gazdag műsorral áll a közönség rendelkezé-
zésére. Az egyes előadásokról a jövő számban
szólunk.

— Az őszi nagy hadgyakorlatok. Jelen-
tették már, hogy az őszi nagy hadgyakorlat Erdé-
lyben lesz, Ferenc Ferdinánd trónörökös,
aki a gyakorlatokon, a király képviseletében je-
lenik meg, Kolozsváron fog lakni. Hadiszállása
azonban Deván is lesz, ahonnan automobilon
Brádon Abrudbányáig vonul, ahol a strate-
giai műveletnek egyik centruma leendő. Mint
Kolozsvárról jelentik, a hadgyakorlatokra vonuló
esapatok egy részét a Magyar Államavasutak
kolozsvári vonalán szállítják, másik része Arad-
ról az arad—eszanádi vasutak vonalán érkezik
Aradra s innen tovább folytatja útját Abrudbá-
nyáig. A kormány tavaszkor sürgősen hozzálat
a deva—abrudbányai országút kijavításához,
hogy a jelzett ideig az automobillforgalmat lehe-
tővé tegye. A trónörökösnek a Deván való él-
szállásáról már most gondoskodnak.

— Olvadás és aradás. Ez abnormisan bő
havazás után a beköszöntött enyhébb napok
egyszerre az aradás veszedelmét idézték a víz-
partmenti részekre. Tordaaranyos vármegyében
a Maros és az Aranyos folyókban keletkezett
jégtorlódások következtében Borrev és a hatá-
ros községeket a víz előntötte. Lovassy Andor
alispán katonai segélyt kért a borrevi hidhoz.
Szentmihály és Kerend községbe utasok érkeztek
Barta hadnagy vezetésével alatt és több napi meg-
fejtett munka után ekrazit robbantásokkal a
jégtorlásoktól megmentette a hidat. Az árvíz
lassankint kezd elapadni. Az éjszakai fagy hiánya
és a meleg nappalok az olvadást a Maros men-
tén is rohamossá tették. A havasokról a víz
nagy tömegben hőmpölyög alá, minek következté-
ben a Maros egyre árad s az alacsonyabb
partok mentén levő földek mind víz alatt álla-
nak. A mellékfolyók: a Cserna és a Sztrigy,
szintén áradnak.

— Gyász. A szeben-fogarasi kerület pap-
sága úgy a maga, mint a szerető rokonok és
az árván maradt hitközség nevében mély fájda-
lommal tudatja, hogy a szerető papárs, az igazí-
jó rokon és buzgó lelképásztor K i s s József
szerdahelyi plébános életének 47-ik, lelképásztori
áldásos munkálkodásának 24-ik évében hosszú
és súlyos betegség és az utolsó kenet szentsé-
genek ajtatás felvétele után folvó hó 18-án dél-

után 3 óraker halhatatlan lelket visszaadta Teremtőjének. Hült teteme 20-án a délelőtt 10 óraker bemutatott szentmiseáldozat után délután 3 óraker helyezték a szerdahelyi temetőben örök nyugalomra. Az örök világosság fényeskedjek neki!

Szerdahelyről jelentik: A szeben-fogarasi kerületnek gyásza van Kiss József halálával. Árva maradt a szerdahelyi hitközség. Elveszítették egy kedves oltartestvért; elveszítettek egy gondos szerető lelkipásztort. Zúgnak a főterem levő templom harangjai, siratják hű gazdjukat, a ki oly türelemmel viselte betegségét. Példájával akarta azt megmutatni, amit életében hirdetett: a türelmet. A beteggyólt is tanítani akarta hívóit, hogy ők is hogyan tőrjenek, szenvedjenek. Hosszas, súlyos betegségében sohasem zúgolódott. Mindenben Isten akaratát látta. A haldokló szentségeinek ajtatos felvetele után, visszaadta lelket Teremtőjének. Vallaskülömbőség nélkül megjelent az egész község a kath. plebanos temetésén, megadva a vegtisztességet a jó pap és becsületes polgártársnak. Temetése — melyet főmag. és főtiszt. Hohenlohe Egon főesperes ur vezetett — e hó 20-án volt. R. I. P.

L. é. v. y. István nyug. fogalmazási igazgató l. é. ví. február hó 5-ikén délelőtt 10 és fél óraker, életének 69-ik, boldog házasságának 44-ik évében, hosszas szenvedés és a haldokló szentségeinek ajtatos felvetele után az Úrban csendesen elhunyt. A megboldogultat február hó 8-ikán délután 1/2 óraker temették Jász-Apátin a családi sírboltba. A megboldogultban Úrban Gyuláné püspöki főerdészné edesapját gyászolja. R. I. P.

— **A borbandi áll. el. iskolai tantestület** a gyulafehérvári áll. el. iskolai tantestület tagjainak közreműködésével folyó hó 18-án, vasárnap Borbandon, az áll. el. iskola termeiben — jótékony célú műsoros estélyt rendezett.

— **A kilyenfalvi kath. népszövetség** műkedvelő ifjúsága Sipos Károly plebanos és a fogyasztási szövetkezet igazgatósága s felügyelőbizottsága védnöksége alatt folyó hó 17-én az iskola helyiségében színelőadással egybekötött jótékony célú táncmulatságot rendezett.

— **A Marosvásárhelyi kath. népszövetség** f. hó 11-én tartotta meg nagy érdeklődés mellett gyűlést a szt. ferencrendiek iskolájában. P. Máthe Özséb népszöv. igazgató megnyitójában ismertette a népszöv. célját, mely a keresztény erkölcsökben növekvő, műveltség és gazdasági jólétek örövendő nevelését tűzte ki feladatául. „A szeretet egyesít, az egység erőt ad” jelű zászlója alá toboroz mindnyájunkat, hogy ósapánk hitében és hazafiasságában összetartson s a mi szavunk legyen hangadó! Szűz Mária országában s ne azok dominálnak, kiknek sem Istenük, sem hazájuk. — P. Kristó Xavér korunk veszélyes irányzata és a hírlapolvasásról tartott lendületes előadást. — Ujláky János káplán még az ellenséges lap támadásaiban is elismert „temperamentumos és hatásos” beszédet mondott br. Barkóczy mellett, mire a gyűlés határozatiilag kimondotta: —

— **A m. vasárhelyi kath. Népszöv. br. Barkóczy S. min. oszt. tan. áthelyezésében** a ker. vallás és lelkiismeret szabadságának megsértését látja. Róla megdöbbenéssel vesz tudomást s a hős lelke nemes bárót mártíromságának nehéz napjaiban résztvevő szeretettel üdvözölte. — Egyik helyi protestáns lap ki is rohant ellenünk, de megkapta méltó válaszat s további polemikára is készen állunk. Eddig 30, most 130 tagja van a Népszövetségnek s felvirágoztatása érdekében Huszár K. fog agitációt tartani. Adja Isten, hogy a kis mustármag terebélyes fává növekedjek s meghozza áldásos gyümölcseit.

— **A brassói Népszövetség műkedvelői előadása.** Diadallal előnyomulók kath. Népszövetségünk brassói osztálya is pezsdülő életet él, dolgozik, s munkájának eredményét is látja. Becsületes munkájának dús eredményét jelenti az a műkedvelői előadás, amelynek e hó 18-án farsang vasárnapján voltunk tanúi, s a melynek folyamán igazi lelkesedést láttunk s a művészi eszmény fele való komoly törekvést. Ezt az eredményt méltó megőrizni, mert abban a multhoz képest, amely pedig a tisztességes siker jegyében kezdődött, határozott és öntudatos fejlődést látunk. A vigjáték, amely ezúttal a világot jelentő deszkákra került a nagyon ritka fehér darabok közül való, amelynek szelid navitása inkább illik a mi közönségünkhöz, mint a sokkal rafináltabb, de erkölcsileg annál szennyesebb darabok ketes szellemkedése. A darabban uralkodó, kacagatóan kétségbejuttató helyzeteket teremtő komikum, s az egyes alakoknak tipikusan biztos rajza s az egyes párbeszéd mind olyan művészi erények, amelyek helyes interpretálás révén sikert teremtenek. Az interpretálás ezúttal pedig meglepően jó volt. Az a kis műkedvelői gárda, amely már sok örömet okozott nekünk, most remekbe illő alakításokat nyújtott. Schultz Anna k. a. egy előkelő övezgy szerepét játszta, beszédében, mozdulatokban egyaránt igazi előkelőséggel. Különösen beszédének értelmes tagoltsága és kifejező zenéje tetszett. Ilyes Anna k. a. egy hamis kis szobalányt játszott meglepő természetességgel és üde bájjal. Volt különösen egy kis tükörjelenete, amelyet jobban hivatásos művésznő sem játszhatott volna meg. Hartnagel Elza k. a. egyéniségéhez illő kislányos szerepének kedves megjatszása, valamint Gruber Janka és Gruber Erzsé kisasszonyok egy-egy érdekes női típusnak plasztikus, művészi bemutatása által fölülte dícséretes munkát végeztek. A férfiak is a régi jó gárda emberei. Csak úgy tolt tollhegyre mindenkiné a neve. A színpad sorrendjét tartjuk be, amikor az egyes alakításokról referádát írunk. Előttünk áll a deresedő hajú, de meleg szívű töképenzes szerepében az ilyen alakításokra mintegy rátermett Mörk Károly, az elegáns doktor pompás ábrázolásában a brassói műkedvelők egyik legkivalóbbika Csiby Béla, a konfidens urasági inas groteszk humorú szerepében az ügyes és öleletesen rögtönző Zancsek Rezső, s a társalgási szerepkörben egészen otthonos Egelő Károly. A hangulat meleg és vidám volt. Gyakran verte fel jóízű kacagás a hatalmas termet. A szereplők gyakran kaptak nyílt színen is tapsot. Táblás ház volt, mert minden jezy ellett. A közönség sorában ott láttuk városunk katolikus világának több előkelőségét, s ez igen kedves, biztató jelenség. Mig a színeszek a masztixot lemosták arcaikról, a színhazi nézőterből bálterem lett, Thalia pihenni vonult s átvette forró birodalmát hajnáig tartó urakodási határidővel Terpsichore. (W.)

— **Gyergyószentmiklósról** írja tudósítók: Főpásztorunk gondoskodása folytán az utóbbi időben néhány, más helyen értékes munkaerőnek bizonyult férfiú került városunkba, akik az eddigi vezérekkel egyesülve, minden elkövetnek a hitélet s a szociális tevékenység fölvetésére. Az alkoholizmus elleni küzdelem már eddig is szép eredménnyel járt s napról-napra mind többen és többen teszik le a fogadalmat a vezér kezébe. Akik pedig leteszik, eddigi tapasztalat szerint, meg is tartják s így a helybeli székelység megmentése teljes joggal remélhető. De egyéb téren is öröndetes tevékenység tapasztalható. Igaz ugyan, hogy sok tekintetben még csak a tervezgetésnél és szer-

vezkedésnél tartunk, remélem azonban, hogy rövid időn belül már eredményekkel fogok beszámolhatni.

— **Alkoholelles előadás.** Folyó hó 17-én a fogarasi róm. kath. elemi népiskolában tenyesen sikerült alkoholelles előadást tartott főt. P. Gábor Mihály lelkesztanító a növendékeknek, fejtegetvén, hogyan jöttek rá a szeszitalok élvezetére, s minő káros hatással van az ember kedélyére és egyes szervezetre. Az előadást képek szemlélése mellett tartotta, bemutatta, hogyan árt a kis gyermeknek, az ifjúnak és öregnek, s minő káros utóhatása van s hová süllyed az alkoholistá, ami a növendékek és jelen volt szülők figyelmét az utolsó pontig leköttötte. Vezetőül egy kis mesevel fejezte be az előadást és a növendékekkel fogadalmat tetetett, hogy szeszest italt nem isznak, a növendékek fogadalmat tetele után éltetve főt. P. Gábor Mihály lelkesztanítót, az előadást jól szívükbe vésve távoztak osztályaikba.

— **Ahol nem isznak szeszest italt.** Mindenki ismeri azokat a kepeket, melyek ott lógnak az elemi iskolák folyosóin és az „Alkohol áldozatai” címmel mutatja a szesz pusztítását. Kövér, jóképű, kifent bajszú magyar ékeskedik a tabla egyik oldalán — ez nem igen szokott a boroskancsó mélyére tekinteni. — züllött ábrázató réveteg tekintetű alak van a másik oldalra pingálva — ez bizony egész életében nagy kedvelője volt a szeszest italoknak. Szó ami szó, a tödöves népiesen hektika, után a szesz a magyar nép legnagyobb betegsége, ez szedi a legtöbb áldozatot úgy a városi munkásság, mint a falusi nép soráiból. Annál nagyobb dícsérettel jegyezzük ide Nagymogyorós falva derek lelkipásztorának, Dobra Viktorának, a nevé, kinek indítványára a községtagok elhatározták, hogy három esztendő lefolytáig nem iszik a község népe semminemű szeszest italt, bizonyára úgy okoskodván, hogy ha három évig megállják itóka nélkül, azután már éhenhalhat fölük a kocsmáros. Némik kétkedéssel kell ugyan fogadni az ilyen hírt, de hát reméljük, hogy Nagymogyorós lakosága meg is tartja a szavát és ezután még vasárnap délután is csak vizet fog inni. Az eszmét pedig ajánljuk a többi község figyelmébe, így bizony nagyon sokat tehetnek a községek egy-szerű polgárai is az egész ország érdekében. Eleg szomorú, hogy az alkohol elleni akciót a kormány nálunk még hátráltatja, nehogy gyámoltalan.

— **A püspöki kar közös pásztorlevele.** A Magyar püspöki kar 1911. november 9-én és 10-én megtartott konferenciáján úgy határozott, hogy a gyermek-pasztoráció, illetőleg az ifjúság erkölcsi nevelése érdekében közös szöveget intéz a szülőkhöz és annak a szövekről leendő felolvasását minden templomban kötelezően elrendeli. A közös pásztorlevél megírásával dr. Prohaszka Ottokár székesfehérvári püspököt bízták meg, aki azt el is készítette. A körlevelet az összes püspökök kinyomatták és most vasárnap, a nagybőjt első vasárnapján kerül felolvasásra az ország összes templomaiban és a szülőkhöz intézett szöveget. A körlevél bevezetésében megemlíti a mind gyakrabban felhangzó panaszt, hogy az ifjúság romlik és erkölcsi érzülete gyengül. Ebből kifolyólag rá akar mutatni egyes mulasztásokra és nehézségekre, melyek a nevelést akadályozzák, ugyanakkor pedig a szülők figyelmébe akarja ajánlani azokat a természetes és természetfölötti eszközöket, mely nevelési munkájukat és annak sikerét biztosítja. Maga a körlevél Krisztus e mondásából indul ki: „Engedjétek a kisdedeket hozzám jönni!” Ennek a krisztusi mondásnak háromféle értelmezését adja, nevezetesen: 1. Jezushoz menni, annyit jelent, mint

tisztalelkűnek és erkölcsösnek lenni. S minthogy a nevelés munkája a szülők, a szülők életükkel adjanak példát a gyermekeknek. Tanítsák gyermekeiket tiszteltre, fegyelemre és önmegtartózkodásra, hangzatosasság előtté folytonosan, hogy van, amit szabad és van, amit nem szabad tenni. Szóktassák őket rendre és mértékletességre. 2. De annyit is jelentenek a főbb idezett krisztusi szavak, hogy meleg, eleven gyakorlati valóságosságra kell a gyermekeket nevelni. Ezen fáradság az iskola és a hitoktatás, de ne hiányozzanak a munkából a szülők sem. Mert amire valakit nevelni akarunk, arról nem elég beszélünk, hanem ha keresztény életéről és neveléséről van szó, akkor nekünk magunknak kell keresztény életet élnünk s azt példánkkal a gyermekek lelkébe oltanunk. 3. Krisztushoz úgy járulunk, igazán a gyermekek, ha gyakran járulnak a szent-segekhez, így kiváltképpen a gyónáshoz és a szentáldozáshoz. Ez utóbbiakra főleg azért van szükség, mert a nevelés ugyancsak rászorult oly beható okra, melyek mélyebben szántanak a gyermek lelkében, s a szentségnek valóban ilyen a hatásuk.

Jegyzet. Bójt I. vasárnapjára Quam singulari dekretum a gyerekek korai és gyakori szentáldozásáról olvasandó fel a Directorium szerint; mivel a közös főpásztori körlevél tárgya sokban azonos, két egymásután következő böjti vasárnapon lehetne a két szózatot a híveknek felolvasni.

— **Az új breviariumozásra** nézve Gatterer S. J. latin nyelvű részletes, világos utasítást írt; kapható Innsbrukban. Pustel-kiadás 30 fillér. Szükséges a beszerzés minden papnak.

— **A „Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve”** egyházmegyei szervezése. Több év óta működik edes hazánkban, üdvös eredménnyel, — a katolikus gyermekvédelem ezen áldást osztó organuma, s alig van egyházmegye, melyben a szeretet ezen műve kellően szervezve ne volna. Nem új mozgalommal találkozunk Anyaszentegyházunkban, hiszen az edes Üdvözítő ajkairól hallatszot legelőször a felhívás: „Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni, ne tiltások el őket.” Az egyházban mindig ez volt a jelszó: „Puer est res sacra”, s a szegények gondozásával a gyermekvédelem már az apostoli kor munkája velle. A pogányság utára dobta a gyermekeket, Jezus ölébe, karjaiba veszi, megáldja őket; a szülők zsarnokságát az evangélium szelidíti, s kicsavarja a fegyvert a kegyetlen apák kezéből, s már a Nicaean (325) tartott zsinat atyjai megtartják a gyermekvédelem üdvös mozgalmát, s elrendelik a xenodochiumok és árvaházak felállítását (Concil. Nicaen. Regul. I. 20.), melyek a századok folyamán megszakítás nélkül működnek és szaporodnak napjainkban is. Ha a legújabb időben a törvényhozás és társadalmi tere újabb törekvéseket látunk, tulajdonképpen nem új intézményekkel találkozunk, legfeljebb a név és ruházat más, s formát cserél. Nem idegenkedünk, sőt örülünk minden mozgalomnak, mely az igazi keresztény szeretet forrásából fakad, de ezen nemes törekvésben nem engedjük háttérbe szorítani a legszükségesebbeket: a vallásértékeket, melyen egyedül épül a gyermekvédelem valódi otthona. Mit használ a kenyér, a ruha, meleg szoba, ha a lélek üres, rideg, a szív romlott, s züllötték az erkölcsök. Napjainkban annyi a fiatal bűnös, hogy külön bíróságról kellett gondoskodni számukra; ha tehát a bűn útja, a fekvészett vallástalan élet az ifjúság romlásának okozója, úgy egyedül a valóság lehet az örvényben a nevelés mentő horgonya. A valóság nélküli nevelés szomorú példái igazolják, hogy az elméleteknek el kell nemulni a tények előtt, hogy a vallást kell a nevelés alapjául tenni. A keresztény szeretet gyermekvédő művének ilyen szemlében való terjesztését

és az egyesület szervezést egyházmegyéinkben Balázs Ferenc közönség-szentpéteri c. főesperes-plebánosra bízta, őt nevezte ki egyházmegyei igazgatóvá; ki a szervezés munkájában a szükséges ügyviteli útmutatással mindenkinek készséggel szolgál. Felhívom tehát főt papságom figyelmét, hogy őt nagyfontosságú működésében támogassák, neki segítse legyének, főképp az alapszabályokban körvonalozott csoportvezetői tisztet magukra vállalni szíveskedjenek, esetleg ruházzák a segédlelkész vagy tanító úrrakra. Már most elrendelem, hogy a legközelebbi espereskerületi és tanítóegyesületi gyűlésen erről tárgyaljanak, s az eredményről az egyházmegyei igazgatót a kerületi esperes urak értesítsék. A főt, papság és tanítói kar az oltaregyséletek, s más jámbor egyesületekkel karöltve igen sokat tehetnek e fontos karitatív tere, s ha minden esperesi kerület a hívek bevonásával evenként egy elhagyott gyermek gondozását mozdíttja elő, lelkes tevékenységgel, s esekely áldozattal legkevesebb 16 árvt vezetethetünk Jezushoz, ki ezért önmagát igéri jutalmul: „Aki egy ilyen gyermeket felvesz az én nevemben, engem vesz fel.” (Márk. IX. 36.) Mindenről felvilágosít és tovább vezet a „Kath. Gyermekvédelem” c. társulati közlöny, mely Esztergomban jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 2 kor., egyesületi tagok, tagdíjuk fejében díjtalanul kapják. (II. pp. körlevél.)

— **Az „Acta Apostolicae Sedis”** 1912-iki második (jan. 31.) számaának rövid tartalma. 1. A Szentatya három üdvözlő levele. 2. Püspöki és érseki kinevezések (12). 3. A s. congregatio concilii egy döntése: ha a karácsony vigiliája vasárnapra esik, nemcsak a böjt, hanem a megtartóztatás is kötelező a megelőző szombaton (dec. 23-án). 4. Egy új apostoli felügyelőséget létesítő rendelet. (Keleti Nelli Afrikában). 5. 8 munka indexre tétele. Közöltetik, hogy Zener-Weissmann, Koch, Wicher és Prohászka, indexre került művek szerzői, dícséretesen átvették magukat. 6. A Ritus-congregatio határozatai az új breviarium és javított misekönyv ügyében. (Az egyházmegyei hatóság majd hivatalosan fogja közzélni.) 7. Kinevezések, címado-mányozások. 8. Nekrológ (2 érsek).

— **A világegyházból** (Folyt.) (A Szentsek hiv. évkönyve alapján.) Amerika: B oros 4. Érseki egyházmegye 55. Püspöki egyházmegye 220. Apost. helynökség és felügyelőseg. 6. Közvetlen apátság és prepostság 4. Ausztria és Oceania: Érseki egyházmegye 7. Püspöki egyházmegye 25. Apost. helynökség és felügyelőseg. 26. Közvetlen apátság és prepostság 1.

— **Az eltolódott liberálisizmus.** Kemény és súlyos szavak hangzottak el a német birodalmi kancellár ajkairól. Sajnos, igazat mondott. Vonatkozik pedig e kemény szó a német liberálisokra, akiknek gyászos és elégsé el nem teitelhető közreműködése hozta be a birodalmi gyűlésbe a 110 szocialistát, pedig nemrégén még örültek a demokrata jelöltek bukásának. „Hogy van ez — kérdi a kancellár — hiszen a szociáldemokrácia mit sem változott. Bizonyos, hogy a liberalizmus tolodott egy kissé balra”. A liberalizmus maga olyan eszményi szép volna, ha mindazt a tartalmat fentartaná, amit a nagy emberek, az igazi liberális történeti nagyságok impuáltak e nevének. S vajjon a liberalizmus megmaradt azon a nívón, amilyen volt — hogy magyar területre terjünk at — Deak és Eötvös gondolatában és korában? Minden kor liberaliz-musa magán viseli hordozóinak jellegét, a liberalizmus mindig olyan volt, mint a liberálisok, de viszont ezek a liberálisok is mindig koruk fiaai voltak, egymást kölcsönösen kiegyenlítő. Ma már égetes jelentőséget fedez legtöbb eset-

ben. Itt is eltolódott a liberálisizmus. A közélet eszményei, politikai és vallási ügyek intézése elégsé bizonyították ezt. A német liberálisok nyíltan felfedezték ezt a nagy eltolódást — a szociáldemokrácia felé — pedig individualizmus és kommunizmus egy kissé felrekesnek egymástól — a mieinknek még nem volt ilyesfajta terük. Hát-ha lesz a jövőben?

— **A „Görzi Szt. József egyesület”** 1911. évi jelentése most jelent meg, melyből kiemeljük a következő érdekes adatokat.

Az egyesületnek az 1911. évben belepelt 259 új taggal 2322 tagja van. Erdélyből 5. Az egyet szanatoriumaiban a múlt év folyamán 295 pap és 11 kispap nyert ápolást 11.975 ápolási napon. Bárha az ikai szanatorium a múlt évben kibővült, mégis szűknek bizonyult. — A meráni „Filipinum” fennállásának 25 éves jubileumát ünnepelte; ugyancsak vele jubilált vezetője Wenter Samuela irgalmas nővér is, ki a megnyitástól fogva vezeti a szanatoriumot, s 25 év alatt 1127 papnak nyújtott ápolást a szanatoriumban. Ő Szentsége ez alkalommal sajátkezű levelével és apostoli áldásával tüntette ki.

A jelentés követeire méltó példák felemlítésében is bővelkedik. A nyitrai egyházmegye 1000 kor. tőkevel alapítványt tett az egyesületnél, s megnyerte azon jogot, hogy evenként egy nyitraegyházmegyebeli pap vagy klerikus az egyesület házaiban a legmérsékeltbb díjért nyerhessen ápolást nem egész idény alatt.

A bécsi „Beteg papok segélyegylete” 200 koronával mint alapító tag lépett be, s ennek fejében tagjai az egyet szanatoriumaiba küldheti. Hasonló megállapodások történtek a zarái és a kölni „Pax” nevű papiegyesületekkel.

A Dalmáciában építendő szanatoriumra eddig 14638 kor. gyűlt.

Az egyesület vagyona 1911. év végen áll: a görzi, meráni, ikai egyesületi házakból és 224,600 kor. tőkeből, mely állampapirokban kamatozik, — és 84405 kor. készpénzből. — Teher 7000 kor.

A „Szt. József egyet” tehát hatalmasan halad, virágzik. Nálunk sem ezen egyesület iránt, sem a felvetett papiotthon egyesület eszméje iránt nincs semmi érdeklődés. Pedig minden pap saját jövője érdekében cselekszik, ha a Szt. József-egyet tagja lesz. Életfogytiglani tagsági díj egyszersmindenkorra 50 kor., egy évi tagdíj 3 kor., de csak 20 évig, mely után további fizetés nélkül örökös tag lesz.

Nagyon fontos volna, ha az egyházmegyei nyugdíjegylet mint ilyen lépne be alapító tag-nak, hogy jogot nyerjen evenként egy rászoruló beteg egyházmegyei papnak lehetővé tenni a szanatorium igénybe vételét.

Tagdíjakat és jelentkezést tessék e címre irányítani: An den Zentralvorstand des St. Joseph-Priestervereines in Görz. (Rudolphinum), Istrien.

— **Csak Mautner-fele magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek meg akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevő kárára ehteséges.

— **Jótekonny adomány.** A Gyulafehérvári Nepbank Részvénnytársaság az 1911. évi nyere-ménynek jótékony célra fordítandó összegéből 50 K-t adományozott a gyulafehérvári rómkath. főgimnázium ifjúsági segítőegyesületének. A szegény tanulóifjak javára tett szives adományért a nyilvánosság előtt is hálás köszönet és elismerés illeti meg ezt a derék pénzintézetet.

— **Köszönet.** Oltáregyletünk vezetősége köszönetet mond a helybeli Népbanknak az 50 K. adományáért.

— **X. Pius és a San Marco harangjai.** Ismert dolog, hogy a X. Pius pápa ma is nagy szeretettel csügg Velencén, a hol élete legboldogabb éveit töltötte. Minden örövendetes, vagy tragikus esemény, a mi a lagunák városában történik, kiváltja az ő érdeklődését. Minden dolgok között azonban leginkább a San Marco új-raépülő campanilje érdekli; ennek az alapkövét is ő tette le. Velence népének igen hiányzik a harangtorony s már azt a közeli napot is alig tudják kívánni, a melyen fölszentelik az új tornyot, amelyre elhelyezik a régi, csodálatos esengésű harangokat is. A harangok a pápa ajándéka és azok harmonikus összhangja mindig nagy gyönyörűséget okozott neki. Most arról értesítenek, hogy X. Pius kívánságára a beszentelés napján, gramofonlemezeken megörökítik a hangok első kondulásait, hogy ilyen módon a „fogságban” raboskodó pápa is hallgathassa csodálatos esengésüket. Egyszer azt mondta: „Nem akarok meghalni, mielőtt még egyszer esendülni hallom a San Marco harangjait. Itt fognak csengeni a szobámban, akkor lehunyom a szemem és elringatom magam abba az illúzióba, hogy most is az én gyönyörűséges Velencében vagyok*.”

a hatást. És ha nézzük a forrongó élet színpadát, azt látjuk, hogy a modern eszközök a gazdasági, társadalmi, kulturális, ipari, kereskedelmi stb. érdekek megvédésére ismét csak a csoportosulások, egyesületek, körök stb. Így van ez az embernek belső vallás, életében is, hisz maga Jézus mondta: ahol ketten vagy hárman összejöttök az én nevemben köztetek vagyok.

(Folytatjuk)

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

A *Barkóci-ügyben* már határozott állást foglaltunk. Ilyen kérdésben külön vélemények közlésével nem tehetjük a lapot ingattaggá, határozatlanná. Az energikus állásfoglalás adja meg a lap karakterét, amelyet külön véleményekkel nem szabad gyengíteni. A cél érdekében sokat el kell hallgatnunk, ami bánt s amivel egyet nem értünk.

Bajtárs. No ez jól sikerült — képelem az arca kifejezését. Különb a gorombaság mindig az illetőre száll vissza. Üdvözlöt.

Zs. I. Szívesen veszem, érdekes dolgok — csak legyen állandó folytatása. Jobb kisebb részletekben.

O. Csak minél többet, úgy látszik kedvességét kétlaki; de annál jobb. Üdv.

Sz. 985—1911. vegrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti 8—10. ker. kir. járás bíróságnak 1908. évi V. Sp. II. 710/4. számú végzése következtében Dr. Ardo Alfréd budapesti ügyvéd által képviselt Horváth Jenő s t. budapesti cég javára gyulafehérvári lakos ellen 123 K. 55. fill. s. jár. erejéig 1911. évi november hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utáni le- és felülfoglalt és 760 K. becsült követ-

kező ingóságok, u. m.: irodai butorok, 1 írógépezet „Jost” r.-társ. 686 kor., Friedmann Ernő 150 kor., Dr. Moskovitz Emil 130 kor., ügyvédi kamara 260 kor., Dr. Dániel Béla 39 kor., Urzuleszku Antal s. t. 834 kor., Grill Károly 301 kor. 84 f., Bata József 697 kor., Kelemen D. s. t. 189 kor. 90 f., Fischer Lipot és Ede 226 kor. s. jár. kielégítésére is nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósig 1909. évi V. 670/7 számú végzése folytán 12355 kor. tökéltetés, ennek 1907. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódj is eddig összesen 48 kor. 45 fillérben bíróiál már megállapított költségek erejéig, adósok Gyulafehérvárt, Szentmihály-utca 1. sz. a. levő lakasan leendő eszközésére **1912. évi február hó 26-ik napjának délutáni 4 órája** határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elarverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvár 1911. évi febr. hó 2-ik napján.

Szentmiklósy, kir. bir. végrehajtó.

CSARNOK.

Gróf Mikes János.

(Folytatás.)

Gróf Mikes szociális érzéke megsejti a tömegérő, a tömeghatás óriási kincsét s azt a hűtelt fejlesztésére, mélyítésére akarja felhasználni és beáll a tömeg közé bucsújárónak, s idvarhelyi nagy paraplával felfegyverkezve vezeti „vargáit” és diákjait Csíksomlyóra. Csíksomlyó ismét tollam elé került! Nem hiába! Ez a négy székelyvármegye bucsújáró helye, itt van a székelynek, már ki tudja hányadik n a g y g y ü l é s e. Repes szívünk örömben, amikor az országos nagygyűlésről olvasunk, úgy, de megtelik büszkeséggel, amikor a Kíssomlyó hegydombját körülvevő zászlós-keresztes óriási gyűrű ajkán felzúg a hatalmas Alleluja. És onnan a Kálváriahegy homlokából szeretnők lekiáltani: ime a tömeg, ne keressétek verbuválással, szerum kell ide, a modern és változott életviszonyok széruma. Nem lesajnálni kell a székely népet, mely még a mindig 20—25 ezeres turnusokban vonul fel ősi Máriája körül, hirdelve, hogy nem hajult el még a székely vér; nem lekicsinyelni a székely papot, a székely barátot, aki e kultuszban nevelte és megtartotta e népet, hanem segítségére sietni minden eszközzel, hogy a modern élet szintjéről ne legyen leaszítva.

S amint látjuk Mária körül a székelyt, ép úgy látjuk őt Úrnappján az Oltáriszentség körül is tömörülni Kézdivásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Mikházján a székely katolicizmus e vidéki központjain avagy épen az ugynevezett megye-templombúcsukon is. Az tény, hogy ezek a vallásos összejövetelek tartalmukban és külső nyilvánulásukban is változtak, sok ragadt rájuk, ami nem illik össze velők, de azért mégis csak vallási csoportosulatok, manifestációk s így elvégre is inkább a salaktól kell megtisztítani azokat, mint szétgrasztani. Hisz ha nézzük ellenségeinket, ép azt látjuk, hogy csoportosulásban keresik és találják meg az erőt, a tömegben

!! ERDÉLYI EGYIK RÉGI MEGBIZHATÓ KERESZTÉNY CÉGE !!

KELETI L.

szőlőbirtokos és bornagykereskedő
!!! SZÁSZSEBES, Szebenmegye. !!!

Miseborul és házi fogyasztásra ajánlja zamatos erdélyi asztali és esemegeborait. * Tessenek boraim kiválósága felől próbarendelés által meggyőződni. * A borok utánvétellel, jó információ esetén, 1—3 havi hitellel, vevő hordójában, vagy saját hordómban küldetnek. * Hordóim nyolc héten belül teljesen jó állapotban, bérmentve visszaküldendők. * Fagyos időben a borok szalmába csomagolva szállítanak.

Sürgönycim: KELETI, SZÁSZSEBES.

Borárjegyzék:

1911. évi erdélyi asztali,		
könnyebb fehér bor	K	46
1911. évi erd. asztali jobb		
minőségű fehér bor	K	49
1911. évi erd.-marosmenti		
finom vegyes fehér bor	K	52
1910. évi erd. asztali fehér bor	K	54
1910. évi erd.-marosmenti		
finom vegyes fehér bor	K	56
1909. évi erd. asztali fehér bor	K	58
1903. évi finom erd. asztali		
fehér bor	K	62
1902. évi fehér peccsenyebor	K	64
Ó rizling, fehér	legfino-	K 70
Ó som (turmint)	mabb cse-	K 90
Ó muskotály	mege faj-	K 100
Ó vörös burgundi	borok	K 80

Az árak Szászsebesben, pincében értendők.

Megrendelésnél sziveskedjenek e lapra hivatkozni.

Posta, táviró, távbeszélő,
: vasútállomás helyben. :

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

műharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajanlja a főtisztelendő minden felekezeti magas papság, egyházközség és t. t. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállalja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok becserélését. Ajanlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett **vaskoronás felszerelését** felöltség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

Szőlőoltványok,

különböző amerikai (Hybrid) *alanyokon*, kitűnő minőségben, **fajtisztaságáért** jótálva. Kaphatók:

Benedek Henrik

szőlőteleptulajdonosnál, Medgyesén, Nagy-küküllő megye. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

Urbánszky Fülöp műfestő

Kolozsvár, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom.

Szőlőoltványokat

szájit amerikai sima és gyökeres veszőket

különböző fajokban, **fajtisztaságáért** jótálva legdurább választékban a már evék óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldönti első szőlőoltvány telep Tulajdonos: CASPARI FRIGYES

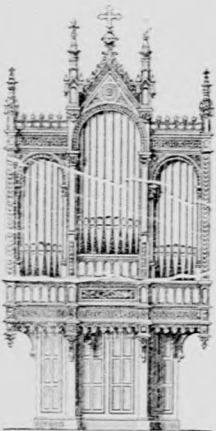
Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésnek megtetele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó mint írásbeli bizonyítást szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIAM ÉPÍTŐ CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsem a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabásu orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kerli, kiváló tisztelettel Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Valóban jó és szépen égő —

templom olaj,

finom olajból, üveg, tömjén, füstölőszén az egyh. szabv. megfelelő

méhviaszgyertya

∴ kapható a legjutányosabban ∴

Dokupil Lajos viaszgyertya gyárosnál —

Nagylévárdon, (Pozsonym.)

Árain: olaj 1 K 20 f. olajból 2 K 50 f. üveg 2 K, tömjén 2 K 40 f-től 3 K 20 f-ig kgr.-kint.